

Milena Rychnovská stále aktivní

Prof. RNDr. Milena Rychnovská, DrSc., která 17. 10. 2008 oslavila vzácné životní jubileum – 80 let, se zapsala zlatým písmem do základů naší i evropské a světové ekologie rostlin i obecné ekologie. Dne 13. 11. 2008 uspořádala brněnská pobočka České botanické společnosti seminář na její počest, jehož se jubilatka také zúčastnila. O životě a díle M. Rychnovské pohovořili např. Blanka Úlehlová, Jana Jakřlová, František Krahulec a Jan Květ. Blahopřát jubilatce přišlo mnoho jejích přátel, spolupracovníků a žáků. Živa uveřejnila před pěti lety obsáhlý rozhovor s M. Rychnovskou (Živa 2003, 6: LXXV–LXXVI; viz též 1998, 6: XCVI), který pokrýval většinu závažných skutečností z jejího plodného vědeckého a pedagogického životního díla. Nyní, při jubileu o pět let vyšším, chceme dodat hlavně to, že i v posledních letech Milena Rychnovská sleduje životní linii, kterou si vytyčila na počátku své odborné a vědecké kariéry.

Nadále jako emeritní profesorka Přírodovědecké fakulty Univerzity Palackého v Olomouci obohacuje studenty a mladší spolupracovníky svým celostním pohle-

dem a zkušenostmi ze studia struktury a provozu přirozených či člověkem pozměněných nebo založených zejména travinných ekosystémů. Nadále je také zasvěcena do analytického ekofyziologického vidění přírodních procesů promítajících se např. až do úrovně výskytu jednotlivých druhů ve vymezených areálech. Je obdivuhodná, s jakým elánem a zaujetím se tomuto poslání věnuje přes některá svá zdravotní omezení. Velkou úctou si zaslouží její působení mezi studenty na katedře environmentálních studií Fakulty sociálních věd brněnské Masarykovy univerzity, kteří nejsou primárně přírodovědecky zaměřeni, ale chtějí se zabývat sociálními aspekty ekologie a ochrany životního prostředí. Její neúnavné vysvětlování ekologických zákonitostí a vztahů vede absolventy tohoto studia k umění dostatečně oceňovat sílu přírodovědeckých argumentů při navrhování a prosazování opatření na ochranu životního prostředí. Odrazuje je tím také od povrchní nebo čistě emocionálně laděné argumentace, jak ji v dobré víře občas používají některé občanské ekologické iniciativy.

Obraz aktivního života Mileny Rychnovské by nebyl úplný, kdybychom se nezmínili o velkém množství recenzních posudků, jež vypracovává pro vědecké a odborné časopisy a knižní edice, a o jejím častém posuzování na jedné straně studentských prací bakalářských, magisterských a doktorských a na druhé straně grantových nebo projektových návrhů pro různé grantové agentury, počínaje Grantovou agenturou ČR a konče projekty studentskými. Také působení v oponentních komisích a oborových radách doktorandského studia věnuje hodně času. Vše činí s neobyčejnou pečlivostí a pronikavým vhladem do dané problematiky.

Celkový vývoj vědecké osobnosti Mileny Rychnovské vedl a vede směrem k širší i hluboce založeným syntézám, k pedagogickému i praktickému uplatňování získaných poznatků. Vědecké výsledky, jež M. Rychnovská získala jak v raných, tak pokročilejších obdobích svého vědeckého vývoje, jsou stále platné. To dokazuje, že promyšlený a kriticky zhodnocený souběr přesně měřených dat může přinášet hodnotné a dlouhodobě platné výsledky i tehdy, pracuje-li se metodami, jejichž výběr je omezen aktuálně dosaženou technickou úrovní přístrojového a dalšího vybavení a finančními možnostmi řešitele. Jak Milena Rychnovská vždy zdůrazňuje, nejvíce záleží na tom, aby byly správně vymezeny cíle každého i dílčího výzkumu a položeny smysluplné otázky či hypotézy. V tom se mohou od ní učit všichni adepti vědy i dnes, v době automatizovaného sběru dat, digitalizace, pokročilého matematického modelování a statistického zpracování dat pomocí výkonných počítačů. Pedagogickým působením na univerzitách v pozdějším věku M. Rychnovská navázala na své pedagogické působení zamlada. Je sice škoda, že se nemohla k univerzitní výuce vrátit dříve, ale toto zpoždění značně vynahrazují její vynikající výsledky v této činnosti z období po obnově svobody v naší vlasti.

Účelem tohoto článku nebylo hodnotit lidskost a charakter Mileny Rychnovské, ale přesto chci na závěr poznamenat, že i tyto její vlastnosti snesou nejpřísnější kritická měřítká, stejně jako její vědecká a pedagogická práce. Mileno, díky za vše, cos ve svém životě vytvořila, tvoříš a ještě vytvoříš ve sféře vědeckého bádání a vědecké výchovy i ve sféře obecné lidské.

Foto M. Rychnovský